

Afgørelse

Ved e-mail af 19. februar 2019 til Nævnet for Videnskabelig Uredelighed (nævnet) oversendte *forskningsinstitutionen* (forskningsinstitutionen) en anmeldelse indgivet af mag.art. *anmelder* (anmelder) vedrørende professor, ph.d. *anmeldte 1* (anmeldte 1) og lektor, ph.d. *anmeldte 2* (anmeldte 2), *forskningsinstitutionen*, idet anmelder påstår, at de anmeldte har handlet videnskabeligt uredeligt.

De anmeldte 1 og 2 påstår, at de ikke har handlet videnskabeligt uredeligt.

Anmelder gør gældende, at de anmeldte har plagieret i deres videnskabelige produkter

- *produkt nr. 1*, produkt nr. 1
- *produkt nr. 2*, produkt nr. 2
- *produkt nr. 3* produkt nr. 3
- *produkt nr. 4*, produkt nr. 4
- *produkt nr. 5*, produkt nr. 5
- *produkt nr. 6* produkt nr. 6
- *produkt nr. 7*, produkt nr. 7
- *produkt nr. 8*, produkt nr. 8
- *produkt nr. 9* produkt nr. 9, og
- *produkt nr. 10*, produkt nr. 10

ved at have tilegnet sig data uden retmæssig eller med mangelfuld kreditering af anmelders produkter

- *anmelders produkt 1*
- *anmelders produkt 2* og
- *anmelders produkt nr. 3*

De anmeldte gør gældende, at de ikke har plagieret.

Nævnets resultat

Nævnet har behandlet sagen på sit møde den 6. februar 2020 og har herefter på skriftligt grundlag truffet afgørelse om, at de anmeldte har handlet videnskabeligt uredeligt.

Nævnet for Videnskabelig Uredelighed

03. maj 2020

Kontakt til Nævnet for Videnskabelig Uredelighed sker via:

Sekretariatet for Nævnet for Videnskabelig Uredelighed
nvu@ufm.dk

Bredgade 40
1260 København K
Tel. 3544 6200
Fax 3544 6201
Mail sfu@ufm.dk
Web www.ufm.dk

CVR-nr. 1991 8440

Sagsnummer 2019-04

Ref.-nr. 19/11726

Afgørelsen er truffet enstemmigt af landsdommer, dr.jur., ph.d. Jens Hartig Daniel-
sen (formand), professor, ph.d. Hanne Andersen, professor, ph.d. Dorte Ham-
mershøi, professor, dr.med. Jørn Hounsgaard, professor, ph.d. Anne-Mette Hvas,
professor, ph.d. Klemens Kappel, forskningsdirektør, ph.d. Ole Kirk, professor,
dr.jur. Helle Bødker Madsen og programchef, ph.d. Anders Smith.

Nævnets afgørelse er begrundet nedenfor.

Anmeldelsen om videnskabelig uredelighed

Anmelder har til støtte for anmeldelsen navnlig anført, at *(tekst udeladt)* i [...] på opfordring sendte sin feltrapport, speciale og magisterforelæsning til anmeldte 1 til brug i én artikel, og at *(tekst udeladt)* ikke gav tilladelse til anden brug af materialet. *(tekst udeladt)* speciale og magisterforelæsning har for at beskytte *(tekst udeladt)* informanter aldrig været offentlig tilgængelig, medens *(tekst udeladt)* feltrapport var offentlig tilgængelig indtil februar [...]. Endvidere har anmelder anført, at de anmeldtes produkter i deres helhed er bygget op omkring *(tekst udeladt)* materiale. De anmeldte har anvendt den empiri, som anmelder har indsamlet, og har anvendt anmelders bearbejdning af empirien uden eller med mangelfuld kreditering af anmelder. Anmelder har endelig anført, at de anmeldte ikke har anonymiseret anmelders informanter.

**Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed**

De anmeldte har heroverfor navnlig anført, at de anmeldte på flere møder i [...] med anmelder indgik en aftale om brug af anmelders materiale, og at det aldrig blev præciseret over for de anmeldte, at anmelder kun ville tillade, at de anmeldte på baggrund af materialet skrev én artikel. De beklager, at de opfattede anmelders tilladelse i [...] som en tilladelse til en mere omfattende brug af materialet. Endvidere har de anmeldte anført, at der siden april [...] har verseret en sag om krænkelse af ophavsret mellem de anmeldte og anmelder, og at de efter anmeldelsens indlevering har fjernet og ændret i teksterne og tilføjet korrekt reference, herunder i produkt nr. 1 og 2, samt sløret informanterne.

Retsgrundlag

Sagen er blevet behandlet efter lov nr. 383 af 26. april 2017 om videnskabelig uredelighed m.v. (loven).

Nævnets kompetence fremgår af lovens § 4, stk. 1:

Nævnet for Videnskabelig Uredelighed behandler sager om videnskabelig uredelighed i videnskabelige produkter.

Definitionen af et videnskabeligt produkt fremgår af lovens § 3, stk. 1, nr. 6:

Et produkt frembragt ved anvendelse af videnskabelige metoder som led i forskning, herunder ansøgninger om forskningsmidler.

Det fremgår af bemærkningerne til lovens § 3, stk. 1, nr. 6, jf. lovforslag nr. L 117 af 25. januar 2017 (bemærkningerne) vedrørende vurderingen af, om der er tale om et videnskabeligt produkt, at

Den foreslåede definition lægger sig op ad UVVU's praksis på området, hvorefter et videnskabeligt produkt er karakteriseret ved at være frembragt

som led i forskning ved anvendelse af videnskabelige metoder i modsætning til f.eks. mere populærvidenskabelige udgivelser, hvor der ikke på tilsvarende vis anvendes en videnskabelig tilgang. Vurderingen af, om et produkt kan anses for et videnskabeligt produkt, beror på en indholdsmæssig vurdering af produktets forskningsmæssige karakter, hvorved videnskabelige artikler, ph.d.-afhandlinger og lignende er det helt klare kerneområde for begrebet. Et element i vurderingen af, om der er tale om et videnskabeligt produkt i lovens forstand, vil derfor ofte være, om det pågældende produkt er indgivet eller tiltænkt indgivet til fagfællebedømmelse.

Videnskabelig uredelighed er defineret i lovens § 3, stk. 1, nr. 1:

Fabrikering, forfalskning og plagiering, som er begået forsætligt eller groft uagtsomt ved planlægning, gennemførelse eller rapportering af forskning.

**Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed**

Plagiering omfatter efter lovens § 3, stk. 1, nr. 4:

Tilegnelse af andres ideer, processer, resultater, tekst eller særlige begreber uden retmæssig kreditering.

Følgende fremgår af bemærkningerne til lovens § 3, stk. 1, nr. 4, vedrørende plagiering:

Definitionen af plagiering forventes bl.a. at omfatte tilfælde af uberettiget tilegnelse af forskning, herunder eksempelvis afskrift uden kreditering af den reelle ophavsmand eller uretmæssig angivelse af bidrag til den pågældende forskning. Det forventes, at et væsentligt parameter i vurderingen af, om der er foretaget plagiering, vil være, om der er sket en vildledning i forhold til forskerens egen indsats i forbindelse med det videnskabelige produkt. Af hensyn hertil er det også alene tilegnelsen af andres ideer, processer, resultater, tekst eller særlige begreber uden retmæssig kreditering, der vil blive vurderet som omfattet af uredelighedsbegrebet. Selvplagiering i form af eksempelvis genbrug af egne tidligere anvendte tekstpassager og lignende vil derimod alene kunne behandles som tilfælde af tvivlsom forskningspraksis. Det forventes endvidere, at forfatterskabstvister som udgangspunkt vil blive håndteret som tilfælde af tvivlsom forskningspraksis fremfor at blive anset som videnskabelig uredelighed i form af plagiering.

Ifølge lovens § 3, stk. 2, nr. 1 omfatter videnskabelig uredelighed ikke:

tilfælde af fabrikering, forfalskning og plagiering, som kun har haft ringe betydning ved planlægningen, gennemførelsen eller rapporteringen af forskningen,

Det fremgår af bemærkningerne til lovens § 3, stk. 2, nr. 1, blandt andet, at

Efter bestemmelsens nr. 1 foreslås det, at videnskabelig uredelighed ikke omfatter tilfælde af fabrikering, forfalskning og plagiering, som kun har haft ringe betydning ved planlægningen, gennemførelsen eller rapporteringen af forskningen. Med forslaget videreføres bagatelgrænsen i forhold til videnskabelig uredelighed, som er indeholdt i gældende rets definition af videnskabelig uredelighed, hvorefter kun alvorlige brud på god videnskabelig

praksis omfattes af definitionen, og i den gældende bekendtgørelse om UVVU, hvorefter UVVU kan henlægge sager, hvor den konstaterede videnskabelige uredelighed kun har haft ringe betydning for det videnskabelige budskab i produktet. Tilfælde af ringe betydning forventes eksempelvis at omfatte plagiering af ubetydelige passager i metodeafsnit og lignende og helt perifere fabrikeringer eller forfalskninger af mindre omfang, som ikke har haft indvirkning på den udførte forskning.

...

Det foreslås, at bagatelgrænsen ikke kun relaterer sig til det videnskabelige budskab i det videnskabelige produkt, som sagen vedrører, idet der kan være fabrikering, forfalskning eller plagiering i eksempelvis metodegrundlaget eller analyser i produktet, som ikke nødvendigvis påvirker det videnskabelige budskab. På tilsvarende vis er definitionen af videnskabelig uredelighed efter bestemmelsens stk. 1, nr. 1, ikke begrænset til kun at vedrøre forhold, der påvirker det videnskabelige budskab i det videnskabelige produkt, som sagen vedrører.

Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed

Nævnets vurdering af sagen

Produkterne

De anmeldtes produkter, produkt nr. 1-10, er artikler og conferencebidrag, der er frembragt ved anvendelse af videnskabelige metoder som led i forskning. Nævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at i hvert fald produkterne nr. 1-4 og 10 har været undergivet fagfællebedømmelse.

Herefter og på grundlag af en indholdsmæssig vurdering af den forskningsmæssige karakter af produkterne nr. 1-10 finder nævnet, at der er tale om videnskabelige produkter efter lovens § 3, stk. 1, nr. 6.

Anmeldelsens udformning

Det følger af nævnets praksis, at der i definitionerne af videnskabelig uredelighed og plagiering, både efter de gamle regler for Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed og de nye regler for Nævnet for Videnskabelig Uredelighed, ligger et krav om, at der skal være sket en egentlig uberettiget tilegnelse af konkrete resultater m.v., som kan tilskrives en tidligere ophavsmand, uden at denne behørigt krediteres i den senere publikation. Det skal således være muligt konkret at påvise, at f.eks. en unik forskningsidé eller tekst er kopieret og anvendt uden kreditering, i modsætning til f.eks. situationer, hvor forskere udgiver publikationer om samme emne efter gængse metoder inden for feltet, se nævnets afgørelse af 7. juni 2018 i sag nr. 2017-01.

Ved indlevering af anmeldelsen har forskningsinstitutionen anmodet anmelder om at konkretisere anmeldelsen. Anmelder har i den forbindelse oplyst, at (*tekst udeladt*) ikke finder

at det giver mening at markere specifikke passager, da hele teksten er bygget op omkring mit speciale. Der er ikke tale om konkrete tekstpassager men om en generel anvendelse af min samlede empiri og min bearbejdelse af empirien i mine opgaver.

Nævnet har ved den indledende vurdering af sagen ligeledes udbedt sig en konkretisering af begrundelserne for anmelders påstand. Anmelder har i den forbindelse ikke begrundet sin påstand yderligere.

På denne baggrund har nævnet vurderet, om de anmeldte i deres videnskabelige produkter har brugt anmelders data uden kreditering af anmelder.

I forbindelse med sagens behandling har nævnet modtaget produkt nr. 1-2 og 10 og har efter en konkret vurdering af sagens omstændigheder behandlet anmeldelsen for så vidt angår produkterne 1 og 2, se tilfælde nr. 1 og 2 nedenfor.

De enkelte tilfælde

Tilfælde nr.1

Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed

Det er i anmeldelsen om produkt nr. 1 anført blandt andet:

Artikel gengiver data fra feltrapport, speciale og magisterforelæsning.

Der henvises ikke til mit materiale, hverken i tekst eller litteraturliste.

...

Teksten angiver (side[...]) at en assistent har gen-kodet mine empiriske data – dette har jeg ikke været bekendt med og ved ikke, hvordan forfatterne har fået adgang til data (feltbøger, interviews, noter) Data indeholder meget personlige informationer og strengt fortroligt materiale, som jeg aldrig ville dele med nogen.

Det fremgår af produktets metodeafsnit, *Methodology*, s.[...]:

(tekst udeladt)

Af teksten på produktets s. [...] fremgår:

[...](tekst udeladt). [...]

Det fremgår af produktets afsnit *acknowledgement*, s.[...]:

(tekst udeladt).

Efter sagens oplysninger lægger nævnet til grund, at de anmeldte i produktet har brugt anmelders data. Det fremgår af bemærkningerne til lovens § 3, stk. 1, nr. 4, jf. ovenfor, at en væsentlig parameter i vurderingen af, om der er foretaget plagiering, vil være, om der er sket en vildledning i forhold til forskerens egen indsats i forbindelse med det videnskabelige produkt.

På denne baggrund og da de anmeldte udtrykkelig oplyser, at de anvender en andens data, finder nævnet efter en konkret vurdering, at de anmeldte i tilfælde nr. 1 ikke har plagieret, jf. lovens § 3, stk. 1, nr. 4. Nævnet bemærker, at tilfældet kan rejse spørgsmål om tvivlsom forskningspraksis.

Tilfælde nr. 2

Det er i anmeldelsen om produkt nr. 2 anført blandt andet:

Artikel gengiver data fra feltrapport, speciale og magisterforelæsning.

Der henvises ikke til mit materiale, hverken i tekst eller litteraturliste.

Af kapitlets afsnit *Acknowledgement* fremgår:

(tekst udeladt)

Efter sagens oplysninger lægger nævnet til grund, at de anmeldte i produktet har brugt anmelders data. Det fremgår af bemærkningerne til lovens § 3, stk. 1, nr. 4, jf. ovenfor, at en væsentlig parameter i vurderingen af, om der er foretaget plagiering, vil være, om der er sket en vildledning i forhold til forskerens egen indsats i forbindelse med det videnskabelige produkt.

**Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed**

De anmeldte fremstiller det sådan i deres produkt, at det er de anmeldte, der har udført dataindsamlingen. Nævnet finder, at der derved sker en vildledning om de anmeldtes egen indsats i forbindelse med produktet. Det kan ikke føre til en anden vurdering, at de anmeldte i produktets afsnit *Acknowledgement* henviser til anmelder som anført ovenfor. Den pågældende henvisning ændrer ikke indtrykket af, at data er indsamlet af de anmeldte.

På dette grundlag er det dokumenteret, at de anmeldte har tilegnet sig data fra anmelders produkter uden retmæssig kreditering, og at de dermed har plagieret, jf. lovens § 3, stk. 1, nr. 4.

Plagieringens betydning og tilregnelseskravet

Da de tilegnede data i tilfælde nr. 2 i det væsentlige danner grundlaget for de anmeldtes produkt, finder nævnet, at plagieringen i disse tilfælde ikke har haft ringe betydning ved planlægning, gennemførelse eller rapporteringen af forskningen, jf. lovens § 3, stk. 2, nr. 1.

Efter det som anmelder og de anmeldte har oplyst om en tidligere godkendelse af brug af anmelders speciale, feltrapport og magisterforelæsning, lægger nævnet til grund, at aftalen ikke gav tilladelse til brug i det omfang og på den måde, som de anmeldte har anvendt anmelders data. De anmeldte har derfor ved plagieringen handlet i hvert fald groft uagtsomt, jf. lovens § 3, stk. 1, nr. 1.

Sammenfatning

På ovennævnte baggrund finder nævnet, at de anmeldte i tilfælde nr. 2 har plagieret og dermed har handlet videnskabeligt uredeligt, jf. lovens § 3, stk. 1, nr. 1, jf. § 3, stk. 1, nr. 4.

Nævnet har besluttet at orientere forskningsinstitutionen om nævnets afgørelse, jf. lovens § 16, stk. 2, nr. 2.

Nævnet oversender sagen til behandling på forskningsinstitutionen, idet sagen kan indeholde forhold om tvivlsom forskningspraksis, jf. lovens § 17.

Klagevejledning

Denne afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for en anden administrativ myndighed, jf. lovens § 18.

Nævnet beklager sagens lange behandlingstid, der blandt andet skyldes tid medgået ved sagens indledende oplysning og situationen som følge af Covid-19.

Jens Hartig Danielsen
Formand for Nævnet for Videnskabelig Uredelighed

Kopi af afgørelsen er sendt til *forskningsinstitutionen*

**Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed**